

A szarkazmustól okosabbak leszünk

[Bolcsó Dániel](#)

2017.05.25. 07:25

A szarkazmust hagyományosan nem szokás különösebben nagy becsben tartani, Oscar Wilde például egyenesen a szellemesség legalacsonyabb formájának nevezte, pedig az valójában a 132 centis [Brad Williams](#).

Azóta kutatások sora bizonyította, hogy jóval kifinomultabb humornemről van szó, mint korábban gondolták. Furcsa, hogy ennek ellenére ma se örvend széles körű elismerésnek, pedig a tudomány eredményei más témákban hagyományosan tömegek véleményét képesek egy csapásra megváltoztatni.

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy Wilde idézetének van egy második fele is, amelyben elismeri, hogy bár humornak alantas a szarkazmus, az intelligenciának viszont a legnemesebb formája. Ezt a megjegyzését vette kölcsön a címében egy 2015-ös [tanulmány](#), amely először mutatott rá, hogy a szarkazmus nemcsak együtt jár az intelligenciával, de előbbi kifejezetten jó hatással is van az utóbbira. Sőt, a kísérletsorozatukkal azt is kimutatták a kutatók, hogy

a szarkazmusból a megfogalmazója és a befogadója egyaránt profitálnak.

Az egyik fő megállapításuk, hogy a szarkazmus mozgásba hozza a kreativitást, mert absztrakt gondolkodásra készíti az elkövetőt és az áldozatot is: - át kell hidalniuk a látszólagos és valódi jelentés között húzódó szakadékot, ami serkentőleg hat magasabb szintű kognitív folyamatokra, és segít újszerű megoldásokat találni a problémákra. (Az nem világos, hogy fordított kapcsolat is van-e, vagyis aki okosabb, alpból szívesebben is fordul-e a szarkazmushoz.)

A tanulmány azért [elismeri](#) azt is, hogy a szarkazmus valóban sok konfliktussal járhat. Ha nem tudja, mire gondolok, az csak azért lehet, mert az ön ismerősei mindig komolyan gondolják az önnek szánt elismerő mondatokat.

Mindenesetre nem tanácsos olyan közegben élni a szarkazmussal, ahol ez könnyen sértődéshez vezethet. Na meg arra is érdemes figyelni, nehogy a szarkazmusból mezei bunkóságba csúszunk át. Én indexes újságíróként tisztában vagyok vele, hogy mi sem természetesebb, mint ha ismeretlenek magyarázat nélkül leányáznak, de másnak nehezebb lehet elmagyarázni, hogy ön csak azért küldte el a búsba, mert "szarkasztikus", és az illető azért nem érti, mert nem elég okos.

A konfliktusosság viszont nem azt jelenti, hogy fel kéne hagyni a szarkazmussal. A 2015-ös kutatás másik fontos megállapítása, hogy ha olyanokkal gyakoroljuk, akikkel bizalmas kapcsolatban vagyunk, akkor úgy turbózzhatjuk vele a kreativitásunkat, hogy közben a konfliktust is megspórolhatjuk. Ez mondjuk akkor is előállhat, ha olyanokra eresztjük rá, akik észre se veszik.

A kutatók szerint nagyszerű lenne újragondolni a kommunikációs tréningek tananyagát is, és nem élből tiltani a szarkazmust, mint ami szükségszerűen rombolja a légkört, hanem inkább megtanítani az embereknek, hogy mikor adekvát ez a megnyilvánulási forma, és mikor nem tanácsos élni vele. Oldottabb munkahelyi közegben például nyugodtan el-elcsattanhat, de esküvői szertartás alatti kérdésekre inkább válaszoljon simán igent, ne azt, hogy “hogyne, persze”.

A szarkazmus jellegéből adódik egyébként, hogy szóban könnyebben feldolgozható, mert a megfelelő hangsúlyozás a legárulkodóbb jele. Szerencsére az Index olvasóinak egytől egyik átmegy írásban is, úgyhogy ezúttal nyilván egyetlen anyázó levelet se fogok kapni. *Remek.*